

WPROWADZENIE

Główne idee Archidiecezjalnego Programu Duszpasterskiego na rok 2008/2009

W związku z początkiem nowego roku pracy duszpasterskiej warto przypomnieć sobie, że *Archidiecezjalny Program Duszpasterski* odwołujesz się, zgodnie z nauczaniem Magisterium Kościoła, do rozumienia duszpasterstwa jako urzeczywistniania – przez Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym – wspólnoty uobecniającej Boga i będącej znakiem zjednoczenia ludzi z Bogiem (Kościół). Ta *Koinonia en Christo* jest owocem realizacji trzech podstawowych funkcji Kościoła, które – nawiązując do tradycji kościelnej – określa się najczęściej jako *martyria*, *liturgia* i *diakonia*. Kiedy żyjemy *martyrią* (świadczenie o Słowie), *liturgią* (Słowo i sakrament) i *diakonią* (posługa wobec potrzebujących i zarazem wspólnoty), ze zdumieniem odkrywamy, że oto jesteśmy wspólnotą (*communio*). Należałoby to wszystko uwzględnić we wspólnym z Parafialną Radą Duszpasterską opracowaniu szczegółów realizacji *Programu Duszpasterskiego* na terenie własnej parafii. Nie powinno też zabraknąć podsumowania ze współpracownikami kończącego się roku duszpasterskiego.

Kolejny rok duszpasterski pragnie kontynuować nakreśloną jeszcze przez Komisję Duszpasterstwa Ogólnego Konferencji Episkopatu Polski na lata 2006–2010 drogę, zawartą w myśli przewodniej: ***Kościół niosący Ewangelię nadziei***. Rozpoczynający się od Adwentu rok pastoralnej posługi, podejmie przedostatni z zaplanowanych tematów, tym razem zawarty w haśle: ***Otoczmy troską życie***. Do końca tego pięcioletniego planu pozostanie jeszcze jeden temat: ***Bądźmy świadkami Miłości*** (rok 2009/2010).

Biblijnym mottem, które będzie nam towarzyszyć, jest zdanie z Ewangelii wg św. Jana – ***Aby mieli życie i mieli je w obfitości*** (J 10,10b). Dalsze inspiracje czerpać będziemy także z adhortacji apostoelskiej Jana Pawła II ***Ecclesia in Europa***. Chodzi m.in. o następujące zdania:

„Kościół powiniengłosić ***nową mocą, co Ewangeliomówi o małżeństwie i o rodzinie***, aby uzmysłowić ich znaczenie i wartość w zbawczym planie Bożym. Szczególnie konieczne jest stanowcze potwierdzenie, że te instytucje w rzeczywistości stanowią wyraz woli Boga. Trzeba przypominać prawdę o rodzinie jako głębokiej wspólnotcie życia i miłości, otwartej na przyjęcie nowych istot; jak również o jej godności »Kościół domowego« i jej udziale w posłannictwie Kościoła i w życiu społeczeństwa” (EiE 90).

Odwolywać się będziemy również do innego fragmentu wspomnianej adhortacji, w której Jan Paweł II apeluje: „Z miłością ponawiam wezwania do wszystkich rodzin chrześcijańskich, które żyją w Europie: »Rodziny, stańciesięty, czym jesteście! Jesteście żywym obrazem Bożej miłości: spoczywa na was bowiem »misja strzeżenia, objawiania i przekazywania miłości, będącej żywym odbiciem i rzeczywistym udzielaniem się miłości Bożej ludzkości oraz miłości Chrystusa Pana Kościołowi, Jego Oblubienicy«. Jesteście »sanktuarium życia (...): miejscem, w którym życie, dar Boga, może w sposób właściwy być przyjęte i chronione przed licznymi atakami, na które jest ono wystawione, może też rozwijać się zgodnie z wymogami prawdziwego ludzkiego wzrostu«. Jesteście fundamentem społeczeństwa jako pierwszym miejsce »humanizacji« osoby i życia społecznego, wzorem nawiązywania relacji społecznych przeżywanych w miłości i solidarności. *Bądźcie wy* same wiarygodnymi świadkami Ewangelii nadziei! Jesteście bowiem *gaudium et spes*” (EiE 94).

Wreszcie nie pozostaniemy obojętni wobec wołania Papieża–Rodaka, który mówił, że „Konieczne jest »służenie Ewangelii życia«, również poprzez »powszechną mobilizację sumień i wspólny wysiłek etyczny, aby wprowadzić w czyn wielką strategię obrony życia. Wszyscy razem musimy budować nową kulturę Życia«. Jest to wielkie wyzwanie, do którego należy podejść odpowiedzialnie, z przekonaniem, że »przyszłość cywilizacji europejskiej zależy w znacznej mierze od stanowczej obrony i promowania wartości życia, stanowiących rdzeń jej kulturowego dziedzictwa«; chodzi bowiem o przywrócenie Europie jej prawdziwej godności, związanej z tym, że jest ona miejscem, gdzie uznaje się niezrównaną godność każdej osoby ludzkiej” (EiE 96).

Główne cele duszpasterskie rozpoczynającego się roku można wyrazić w następujących punktach:

- Wyznanie wiary w Boga, który jest Bogiem życia, który sam troszczy się o życie i objawia się przez nie;
- Umocnienie wiary w Boga Stworzyciela, Dawcy wszelkiego życia;
- Uwielbienie Boga, który jest Panem życia;
- Przyłgnięcie na nowo do Stwórcy, by odkryć pełnię swej godności i doświadczyć uczestnictwa w życiu samego Boga;
- Odkrywanie Biblii jako podręcznika w „szkole życia”;
- Wskazywanie na konieczność stałej troski o rozwój życia duchowego;

- Ukazanie życia w różnych jego wymiarach – wegetatywnym, fizycznym, psychicznym i duchowym, jako daru, który złożony został przez Boga w ręce człowieka;
- Podkreślanie potrzeby integralnego patrzenia na człowieka z jego życiem duchowym, psychicznym i cielesnym;
- Przypominanie o odpowiedzialności człowieka za dar życia;
- Demaskowanie zagrożeń płynących z laickiej mentalności, skierowanych przeciwko życiu;
- Uczenie pozytywnego mówienia o życiu, by móc zafascynować się darem otrzymanym od Boga;
- Inspirowanie nowych form opieki duszpasterskiej nad osobami w żałobie;
- Promowanie świętości życia, podkreślając niezastąpioną rolę rodziny, jako środowiska życia;
- Przeciwstawienie się cywilizacji śmierci;
- Pokazanie aspektu paschalnego życia;
- Zachęta do nowej lektury nauczania Jana Pawła II zawartego w encyklice *Evangelium vitae* oraz słów papieża wypowiedzianych w Kaliszu (4.6.1997), wzywających do stawiania po stronie życia;
- Przypomnienie wielkiego bogactwa myśli pozostawionych w cyklu katechez: *Mężczyzn i niewiast stworzyli. Odkupienie ciała i sakramentalność małżeństwa*, Sługi Bożego Jana Pawła II;
- Uczynienie miejsca w posłudze duszpasterskiej dla ekologii ducha, by uczyć harmonii ze światem przyrody i stawać na straży życia, także w tym wymiarze.

Wyliczone cele duszpasterskie realizowane będą za pomocą następujących środków:

W duszpasterstwie zwyczajnym, w ramach *martyrii*:

- Homilie niedzielne w oparciu o tegoroczny program kaznodziejski;
- Komentarze do czytań niedzielnych;
- Katecheza szkolna dzieci i młodzieży z wykorzystaniem propozycji zawartych w *Programie Duszpasterskim*;
- Rekolekcje parafialne z wykorzystaniem projektów zawartych w *Programie Duszpasterskim*;
- Rekolekcje szkolne z wykorzystaniem propozycji tematycznych publikowanych w „Katechecie” (styczeń 2009);
- Katecheza parafialna;

- Katecheza dorosłych z wykorzystaniem propozycji katechez o św. Pawle: *Głoszę wam Jezusa Zmartwychwstałego*, Wydawnictwo Św. Wojciecha, Poznań 2008 oraz ks. Stanisław Hareźga, *W biblijnej szkole życia*, Wydawnictwo Św. Wojciecha, Poznań 2008;
- Medytacje obrazów przygotowanych na Narodzenie Pańskie i Święta Paschalne.

W ramach *liturgii*:

- Niedzielną Eucharystia jako źródło i szkoła prawdziwego życia;
- Wielbienie Stwórcy muzyką i pieśnią (pieśń roku, propozycje śpiewów na niedziele);
- Wykorzystanie IV Modlitwy eucharystycznej, V Modlitwy eucharystycznej (wersja A i B) oraz Modlitwy eucharystycznej z formularzy mszalnych z udziałem dzieci (wersja 1,2 i 3);
- Wykorzystanie zawartych w Mszale Rzymskim formularzy mszy i modlitw w różnych potrzebach (*Program Duszpasterski dla Kościoła w Polsce 2008/2009*, „*Otoczmy troską życie*”, Poznań 2008, s.38);
- Częstsze używanie podczas Eucharystii niedzielnej obrzędu poświęcenia wody i pokropienia wiernych w niedziele;
- Odpowiednie przygotowanie i celebrowanie sakramentów, zwłaszcza chrztu św., sakramentu pokuty, Eucharystii, małżeństwa, bierzmowania, sakramentu chorych;
- Proponowanie, zwłaszcza dorosłym, rachunku sumienia;
- Celebrowanie „roczku”, urodzin, rocznicy chrztu św., jubileuszy małżeńskich;
- Zwrócenia uwagi na liturgię pogrzebu, zwłaszcza dzieci, także przedwcześnie urodzonych i nie ochrzczonych;
- Akcentowanie chrześcijańskiego charakteru pogrzebu i jego ewangelizacyjnej roli;
- Uroczyste obchodzenie Dnia Świętości Życia;
- Kontynuowanie lub zainicjowanie duchowej adopcji dziecka poczętego;
- Wykorzystanie rytuału błogosławieństw z ukazaniem bogactwa odniesień do życia;
- Promowanie *Rytuału rodzinnego*, by przez domową liturgię wyrażać troskę o dar życia;
- Propagowanie modlitwy Jana Pawła II kończącej encyklikę *Evangelium vitae*.

W ramach *diakonii*:

- Stała formacja presbiterów, osób konsekrowanych oraz wiernych świeckich, ku dojrzałości chrześcijańskiej, ku trosce zarówno o swoje życie, jak i powierzonych im osób;
- Kształtowanie ducha diakonii, uczenie służebnego stylu życia;
- Współpraca duchownych i świeckich w ramach odpowiednich struktur;
- Zaangażowanie na rzecz działalności lub utworzenia w każdej parafii zespołu Caritas;
- Wspieranie działań Duszpasterstwa Rodzin.;
- Wspieranie w parafiach rodzin wielodzietnych;
- Promocja grup duszpasterskich oraz małych wspólnot, jako przestrzeni życia;
- Organizowanie diecezjalnych oraz parafialnych spotkań dla osób chorych, niepełnosprawnych i w podeszłym wieku;
- Tworzenie parafialnych klubów honorowego krwiodawstwa;
- Troska o bezpieczeństwo na drogach.

W ramach *duszpasterstwa nadzwyczajnego*:

- Opieka nad małżeństwami, które nie mogą mieć własnych dzieci;
- Wsparcie dla osób porzuconych przez współmałżonka;
- Pomoc osobom przeżywającym żalobę.

Nadto podkreślić należy *szczególne działania duszpasterskie*:

- Kontynuacja formacji biblijnej (Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II – Kurs dla początkujących, podstawowy i pogłębiony);
- Kontynuacja Rocznej Szkoły Ewangelizacji (Katolickie Stowarzyszenie w Służbie Nowej Ewangelizacji Wspólnota św. Barnaby);
- Szkoła Formacji Duchowej (nowość! Rozpoczyna swoją działalność od grudnia 2008);
- Parafialna akcja wraz z „Przewodnikiem Katolickim” – rachunek sumienia dla dorosłych – IV Niedziela Wielkiego Postu 2009, homilia na ten temat, rozprowadzenie tekstów rachunku sumienia;
- Duchowa adopcja dziecka poczętego w każdej parafii;
- Uroczyste obchodzenie Dnia Świętości Życia;
- Opieka nad osobami w żalobie.

W realizacji szczegółowych zadań proponujemy zachowanie przyjętego schematu, opartego na podstawowych okresach liturgicznych i czterech obszarach działania, które koncentrują się wokół rozwoju człowieka, rozwoju wspólnoty, rozwoju kultury oraz rozwoju wiary. Należałoby także uwzględnić trwający w Kościele powszechnym Rok Świętego Pawła, który zakończy się 29 czerwca 2009 r. Do podejmowania inicjatyw formacyjnych związanych z nauczaniem św. Pawła zachęcał m.in. przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski abp Józef Michalik w Katowicach podczas 344. zebrania plenarnego biskupów. Tak więc:

CZŁOWIEK (Adwent i Narodzenie Pańskie):

Nowe życie w rodzinie

WSPÓLNOTA (Wielki Post):

Życie w spotkaniu ze śmiercią

WIARA (Okres Paschalny):

Życie w tajemnicy Zmartwychwstania

KULTURA (Okres zwykły):

Życie jako czas dojrzewania